

Sovjetski dom

Sowjets erneut überall abgewiesen
Erfolgreiche deutsche Gegenangriffe bei Vel. Luki und Gomel
An der süditalienischen Front nur örtliche feindliche Angriffe

Aus dem Führerhauptquartier, 12. Okt. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Zwischen dem Asowschen Meer und Saporoschje hat die Wehrmacht die feindlichen Angriffe infolge der am Vortage erlittenen hohen Verluste nachgelassen. Die Sowjets wurden erneut überall abgewiesen.

Auch an den übrigen Abschnitten der Ostfront, vor allem am mittleren Dnieper an der Pripiet-Mündung, im Raum südlich Gomel und südwestlich Vellikje Luki scheiterten feindliche Angriffe. Im Verlauf der harten Kämpfe traten unsere Truppen an mehreren Stellen, von der Luftwaffe nachhaltig unterstützt, zu erfolgreichen Gegenangriffen an.

In den Kämpfen der letzten Wochen hat sich nördlich des Asowschen Meeres die Mitteldutsche 13. Panzerdivision unter

Führung des Oberst Hauser besonders ausgezeichnet.

An der süditalienischen Front führte der Feind nur im Mittelabschnitt einige örtliche Angriffe. Ein vorübergehender Einbruch wurde im Gegenstoß beseitigt. An der übrigen Front führten feindliche Kampfgruppen bei zunehmender Artillerietätigkeit gegen unsere Gefechtsvorposten vor.

Im Seegebiet des Dodekanes versenkte die Luftwaffe ein feindliches Kriegsfahrzeug und bombardierte mit guter Wirkung Inselstützpunkte des Gegners.

Der Kommandeur eines Jagdgeschwaders, Oberstleutnant Hans Philipp, Inhaber des Eichenlaubes mit Schwertern zum Ritterkreuz des Eisernen Kreuzes, fand im Luftkampf den Heldentod. Mit ihm verlor die Luftwaffe einen der hervorragendsten Jagdflieger und Verbandführer, der 295 Luftsiegerränge errungen hat.

Sovjeti znova povsod zavrnjeni

Uspešni nemški protinapadi pri Velikih Lukih in Gomelu —
Na južnoitalijanskem bojišču samo krajevni sovražni napadi

Führerjev glavni stan, 12. oktobra. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Med Azovskim morjem in Zaporozjem je popustila teža sovražnih napadov zaradi velikih izgub prejšnjega dne. Sovjeti so bili ponovno povsod odbiti.

Tudi na ostalih odsekih vzhodnega bojišča, zlasti na srednjem Dniepru, ob izlivu Pripieta, na področju južno od Gomela in jugozahodno od Vellikih Lukov so se ponovno sovražni napadi. V teku hudih bojev so naše čete, trajno podprte od letalstva, na mnogih krajih prešle v uspešne protinapade.

V bojih zadnjih tednov se je severno od Azovskega morja posebno odlikovala 13. srednjemorska oklepna divizija pod vodstvom polkovnika Hauserja.

Na južnem italijanskem bojišču je sovražnik izvedel le na srednjem odseku nekaj krajevnih napadov. Zlasti uspešni vdr je bil s protinapadom odbiten. Na ostalem bojišču so pri naraščajočem delovanju topništva polknušali sovražni oddelki priti v stik s našimi prednimi stražami.

Na morju pri Dodekanesu je potopilo letalstvo neko sovražno bojno ladjo in bombardiralo z dobrim uspehom sovražnikovo otoško oporišče.

Komodor neke letalske jate, podpolkovnik Hans Philipp, nosilec hrastovih listov z meči k viteškemu križu železnega križa, je v zraku bojno junaško padel. Z njim izgubila nemško letalstvo enega svojih najvidnejših lovcev in poveljnikov, ki je dosegel 295 letalskih zmag.

I SOVJETICI DI NUOVO OVUNQUE RESPINTI

Dal Quartier generale del Führer, 12. ottobre 1943. Il Comando Supremo tedesco comunica:

Tra il Mare d'Asow e Saporosche la violenza degli attacchi nemici si è diminuita causa le gravi perdite subite al giorno precedente. I sovietici nuovamente vennero respinti ovunque.

Anche in altri settori del fronte orientale, prima di tutto al medio Dnepr, alla foce del Pripiet, nella zona a sud di Gomel e a sudovest di Vellikje Luki sono falliti attacchi nemici. Nel corso di aspri combattimenti le nostre truppe in numerose località ed efficacemente appoggiate dalla Luftwaffe intrapresero riusciti contrattacchi.

Nei combattimenti delle ultime settimane a nord del Mare d'Asow si è particolarmente distinta la 13a Divisione corazzata.

Imenovanje nove hrvaške vlade

Zagreb, 13. okt. DNB. Dosedanja hrvaška vlada je odstopila. Poglavljen je nato po predlogu ministrskega predsednika opustil dosedanje ministre njihovih dolžnosti in je, kakor uradno poročajo, imenoval tole novo vlado:

Predsednik vlade: dr. Nikola Mandić;
namestnik predsednika vlade: dr. Džifer Kulenović;
zunanj minister: dr. Mile Budak;
notranji minister: dr. Mladen Lorković;
prosvetni minister: prof. Julij Mikanec;
pravosodni minister: dr. Pavel Canki;
finančni minister: dr. Dragotin Toth;
trgovinski minister: dr. Josip Kabas;
minister za narodno gospodarstvo in prehrano: dr. Stjepan Hefer;

prometni minister: Ante Vokič;
vojni minister: general Friderik Navratil;
minister za gozdove in rudnike: inž. Josip Balen;
minister za javno skrbstvo: Janko Torpič;

minister za razrušene pokrajine: dr. Mehmed Alajbegović;
minister za osvobodjene pokrajine: dr. Edo Bulat;
minister za korporacije: dr. Lovro Sušić;
državni ministri: dr. Milovan Zantič, dr. Sava Besarović, dr. Vekoslav Vrančić, Zivan Kuvedžić;

čuvar državnega pečata: dr. Andrija Artuković.

Srbski list o zavezniškem mešetarnjenju z Evropo

Beograd, 12. okt. DNB. List "Novo vreme" dokazuje v nekem članku, v katerem se bavi z bližnjim posvetom nasprotnih veleelov v Moskvi, izdajstvo anglosaksonskih držav nad Evropo.

List pravi: Medtem ko je prej pomenila beseda »imperializem« v slovarju demokracije toliko kakor nenakost, ali drzno sedaj farizejski vodilni demokrati razdeljuje vso Evropo na vplivnostna področja. Sovjetsko področje pridobiva pri tem vedno večji obseg. Amerika je v članku judovskega časnikarja Lippmana naznanila, da bo prepuščala celotno Evropo boljševizmu. Demokracije mešetarijo z evropskimi narodi, kakor da bi ti bili kakšni afriški zamorski rodovi.

Japonski pomorski uspehi od začetka vojne

Tokio, 12. okt. DNB. Japonski tisk piše, da je bilo od izbruha velike vojne v Vzhodni Aziji potopljenih ali poškodovanih 690 sovražnih vojnih ladij. Po poročilih japonskega vrhovnega poveljstva so listi izdelali razpredelnico, iz katere je videti, da je bilo med potopljenimi ladjami: 13 bojnih ladij, 11 letalonosilci, 70 križark, 75 rušilcev in 74 podmornic. Japonska mornarica pa je izgubila samo 96 potopljenih ali poškodovanih ladij.

Nemške prednosti pri vojnem prometu

Buenos Aires, 12. okt. DNB. V ilustriranih tiskovnih »Rechos« piše nek argentinski polkovnik o vojnem položaju in pravi, da ima Nemčija za razpisiljanje vojnega blaga prednost v notranjih prometnih poteh. Medtem ko mora potovati vojno blago za angleško-ameriške vojske po dolgih morskih poteh, lahko Nemčija kaj hitro med svoje orožje na bojišča. To pa ima posebno pri popravilih veliko vlogo, ki je ne smemo podcenjevati. Hkrati ima Nemčija tudi prednost, da ima večje rezerve ljudi za izdelavo vojnega blaga. To dejstvo bo v nadaljnjem poteku vojne vedno bolj pomembno, ker so po Anglo-Amerikanci in Sovjeti že presegli višek svojih izdelovalnih možnosti vsaj, kar se tiče delovnih moči.

Zgodovina sedanje vojne na filmskem traku

Berlin, 11. okt. NDZ. Eno izmed sredstev, s katerimi se piše zgodovina te vojne, je filmska kamera. Po pregledu, objavljenem s pristojnega mesta, so nemški vojaški filmski poročevalci do danes naredili čez 5 milijonov metrov filma. To je ponosen uspeh najtežjega in najnevarnejšega dela nemških propagandnih operaterjev v prvih bojnih dneh. Za to nalogo so morali mnogi od njih žrtvovati življenje. Z ozirom na današnje hude boje so le najbolj izurjeni in v bojih preizkušeni častniki in vojniki sposobni, da poleg običajnega posla delajo še vse tisto,

Šest mesecev nemškega junaštva na Kubanjskem mostišču

Zgodovina bojev, ki nimajo primera

Berlin, 12. okt. DNB. Zima je prišla na kubanjsko mostišče vse drugače, kakor jo je nemški vojak pričakoval, ali se je bal. Ko je bilo na Doncu že 30 stopinj pod ničlo, je na tem obmorskem kavkaškem predmostju so neprenehoma deževalo. Stalna vlaga je uničevala živce, spravljala ljudi v nejevoljo in končno tudi ustavila napredovanje kavkaško ofenzivo.

Sive vrste so se polagoma, docela disciplinirane in neporačene pomikale ob toku Kubana. Niti en top ni padel v sovražnikove roke in vsak korak je postavljali na laž sovjetsko zmagovalno kričanje o nekem dozdnevem obupnem begu Nemcev. Vedno bolj pe se je kazal namen sovražnika, da bi presekali najkrajšo zvezo nemških divizij s domovino. Ta zveza je držala čez Taman in Kerč. Vsi ti poskusi pa se kljub ogromnim sovražnikovim izgubam niso posrečili in nevarnost, da bi se nemška kavkaška armada razcepila, je bila končno odstranjena.

Nekoč sta dve sovjetski diviziji zaradi nenadnega mraza prodrli globoko na jug, a nemški gorski lovci, ki so morali boriti več dni do pasu v močvirjih, so se jima postavili po robu in ju uničili do zadnjega moža.

Ko so do marca letos vojniki iz Bavarke, Frankovske, Svalske, iz Badena, Württenberga in Hessena, iz Slezijske in iz alpskih dežel prispeli na tako imenovano »Gotske položaje«, okrog katerih se potem bili stalni boji, ki jih je skoraj vsak dan omenjalo nemško vojno poročilo, je dobil pojem »kubanskega borca« že docela določeno vsebino.

Kot najbolj izpostavljena prednja straža na vzhodu se je moral boriti tamkajšnji vojak s posebnimi težavami. Za prva bojna črta, dolga komaj 50 km, je bila tako razpoložena, da ji ni bilo primera na vsej vzhodni fronti. Prav na jugu je obramba luke in obale pri Novorosijsku zahtevala posebne napore. Od Novorosijska pa do Krimskaja so težko pregledni grčki in soteske kavkaškega predgorja terjali zaradi grmivičja naporno ter zvišalo polno in grozotno vojevanje.

V širokem močvirju ob Kubanu, kjer se je fronta obrnila nazaj zaradi nizke razporejenosti oporišč, v zmešnjavi vodnih jarkov, jezov in okoliškega barja so morali uporabljati popolnoma drugačna pravila o obrambi. Le ob kubanskem prekopu, ki je vzhodno od

Tamrjuka vezal reko z Azovskim morjem, so imeli docela šolsko pravilno obrambno črto. Morske plitvine ob obali so nudile zopet drugačne možnosti. V akoru nepreglednih poljih trsa se je razvil pravi džungelski boj, dočim je na jezerih in vodnih prehodih čoln prevzel mesto bunkerja in je vojak iz njega s strojno nadzoroval sovražnika. Naloga varovati Krim, dokler ne bo ta dan sposoben za obrambo, je zahtevala, da so se tu borili v najtežavnejših okoliščinah. Hkrati pa so se nudila izredna prilika za pritegnitev in uničevanje sovražnikovih sil.

Od aprila do oktobra je nemški vojak vedno znova dokazoval svojo veliko vrednost. Hudo napad je prihajal za hudim napadom le v kratkih presledkih. Na širini kakih 30 km so Sovjeti uporabljali čez 20 pehotnih divizij in več oklepni brigadi, ki so jih stalno izpolnjevali s svežimi silami. K vsemu temu so nakupili še toliko topništva, kakor ga do sedaj še ni bilo nikjer.

V kakih 60 dneh najhujših bojev je deževal na nemške postojanke tako hud ogenj, kakor morda le še v zadnjih bojih na zahodni fronti med prvo svetovno vojno. Večkrat so našli na odseku enega polka do 30 tisoč eksploziv na uro. In k temu so prihajali še nepretrgani napadi bojnih letal. Ko pa so bili strelski jarki zrasli v zemljo in je bilo videti, da je vse življenje v nemških črtah izumrlo, so se pričeli valiti temo strnjene prodorni klini tankov in valovi strelcev. Toda nemški grenadirji in lovci so bili še vedno tu. Boji in uspehi kubanskega borca, ki se je bil stalno proti šest- do osemkratni premoči sovražnika, bodo vedno zapisani v knjigi o junaštvu nemškega vojaka.

Vidno priznanje pa so dobili že sedaj v desetkratni podelitvi hrastovih listov k viteškemu križu, v nadaljnjih 47 viteških križih in 226 zlatih nemških križih.

Prispevek kubanske armade pri obrambi bojnih bojev na vzhodu je očitno. Sovražnik je izgubil v bojih na Kubanu najmanj 335.000 mrtvih in hudo ranjenih. Stiri armade so bile popolnoma razbite. Med obsežni vojni plen spada tudi 1.045 deloma uničenih tankov ter preko 14.000 topov.

Celo prostovoljna izpraznitev kubanskega mostišča je bila za boljševike izgubljena bitka. Sovražnikovi oddelki, ki so šli za

Stalinovi pretkani in tihi računi glede Evrope

Berlin, 18. okt. DNB. V nemškem zunanjem ministertvu so na vprašanje, če je glede moskovske zavezniške konference kaj novega, odgovorili, da angleške in ameriške časopisne poročila zmanjkuje anovi za nove članke, ker so približno že vse zapisali o moskovski konferenci, kar so imeli povedati. Na drugi strani pa Sovjeti še naprej molče. Sprito stalnega odlaganja moskovske konference so v Washingtonu in Londonu zašli v precej neprijeten položaj.

Stalin bi po Churchillovem govoru očitno rad videl svoje zaveznike v lastnih skripih, dokler ne bi bili dovolj mehki in bi slednji le pristali brez razprave na njegove zahteve. Da se bo to zgodilo, se vidi v ostalem iz skoro vseh angleških in ameriških časopisnih pripomb. Ni mogoče zanikati, da kaže Stalin nasproti zavezniškom svojo diplomatsko pretkanost in da za dosego svojega cilja ni vpregal samo reče armade, temveč tudi vse mednarodne agente in orožje diplomacije. Značilno je, da je Stalin odklonil londonski predlog, naj bi bil sestanek v Londonu. Stalin je vztrajal, da mora biti sestanek v Moskvi, ker že vnaprej hoče preprečiti vsak dvom o tem, da bo samo Moskva tista, ki bo odločala o bodoči usodi Evrope. Prav tako kakor so Angleži in Amerikanci popustili pri tem, kje naj bi bil sestanek, bodo prisiljeni popustiti tudi glede vseh dolžnih vprašanj, ki bodo pri tem sestanku na dnevnem redu.

»Sunday Times« piše, da se bo sestanek začel 17. oktobra in da bo trajal do konca meseca. V zvezi s tem ugotavljajo, da Moskva še do sedaj ni povedala niti ali bo prišlo do te konference, niti ne, kje bo. Londonski dopisnik lista »Tate« govori o nekem »vzemirjenju«, ki zdaj vlad v Londonu, ker so dobili vtis, da je sovjetsko vedenje zadnje čase postalo nekoliko ošabnejše. Prizadevanja londonskih vladnih krogov gredo zdaj za tem, da bi pričakovanja, ki so se komaj rodila, spet zadušili. Vernon Bartlett pravi, da se državni zaključki države ne bodo začeli v Moskvi nekaj tednov, temveč le nekaj dni, kar dokazuje, da v Londonu in Washingtonu ne pričakujejo od tega sestanka nobenih pomembnih uspehov. Pomisliti bi bilo treba tudi na to — piše dopisnik omenjenega lista — da so se že vnaprej odpovedali poskusu, da bi dosegli temeljni sporazum in se omejili le na taktične in kratkotrajne dogovore, da bi vsaj za zdaj odpravili nekaj najhujših razlik v naziranjih. A to

kar zahteva veličina njihove naloge. Ta naloga pa ni samo v dobavi nekaj metrov pomembnih in zanimivih slik, temveč zahteva od operaterja, da s filmskim tehnikom vzpostavi zvezo med bojiščem in domovino, a poleg tega ustvari še dokazila o potekajočih bojih, ki bi bo uvrščeno v umetniško urejeno »Vojno zgodovino na celulozoidu. Ta bo poznani rodovom pričala o usodnem boju nemškega naroda. Boje in oddihe, vse dobre in slabe strani vojaškega življenja mora opaziti kamera. Postala je sobolevnik na kopnem, na vodi in v zraku. O moči tega tovarstva nam zgovorno priča milijarda obiskovalcev, ki so samo v Veliki Nemčiji leta 1942 obiskali kinematografe.

še ni vse, kar si angleška javnost obeta od sestanka, ki ga že tako dolgo napovedujejo in se nanj tako temeljito pripravljajo — pripominja dopisnik.

Moskovski dopisnik lista »Sunday« Alexander Werth piše, da bo Sovjetska zveza od Finske v vsakem primeru, tudi če se od pove zvezi s Hitlerjem, zahtevala »gotova poročila za varnost«. Sovjetsko stališče do baltičskih držav — nadaljuje pisec — je, da je njihova bodočnost enkrat za vselej že določena.

V Sovjetski Rusiji kažejo neko presenečenje nad tem, da ameriški in celo angleški listi pišejo, da bodo o bodoči usodi baltičskih držav razpravljali na moskovski konferenci. Glede poljskega vprašanja, ki bo po mnenju Alexandra Wertha glavni predmet sestanka, trdi, pripominja še, da Sovjetska Rusija z največjim nezaupanjem gleda na vsak poskus, ki bi gotovi poljski krogi z njim utegnili začeti in ki bi šel za tem, da se ustanovi neke vrste »zveza držav«, ki bi segala od Baltičkega do Egejskega morja.

Čas se v Italiji bori proti zaveznikom

Stockholm, 13. oktobra. Angleški vojaški kritik Lidell se bavi v ponedeljski izdaji »Daily Maila« z vojaškim položajem Angležev in Amerikancev in piše: »Čas se bori v Italiji proti zaveznikom. Prisiljeni smo, da si po korakih izvojnemo pot po italijanskem skornju. To je pomilovanja vredno z vojaškega in političnega ter človečanskega stališča. Priznati moramo, da so bile precej majhne nemške čete, ki so bile poslale pretekle jesen v Tunizijo in ki so se tam borile, učinkovito sredstvo, ki je zavleklo zavezniški vdr na evropsko celino tja do poznega poletja. Nadalje so bile tri divizije, ki so jih Nemci poslali na Sicilijo in od tam spet rešili, sposobne zavleči naše vodne nastope preko septembra. Tistih nekaj divizij, ki so se borile pri Salerno, nam je bilo za dostna ovira, da je prej prišel oktober, preden smo mogli priti s pravim napadom na Evropo. Če primerjamo celotno moč naših čet ter dosežene uspehe, moramo ugotoviti, da naši uspehi niso preveliki. Toda So vjeti niso pozabili tega pripomniti.«

Ameriška »bela knjiga«

Berlin, 11. okt. r. Vlada Združenih držav je izdala belo knjigo, v kateri objavlja listine, ki se nanašajo na diplomatsko delo vlade v času tik pred vatopom v sedanjo vojno. Med drugim je objavljena tudi brzojavka zunanjega ministra ameriškim predstavnikom v nevtralnih državah, v kateri je rečeno tudi sledeče: »Vlada USA ima namen aktivno poseči v sedanje dogodke.«

Portugalska od japonske vlade ni zahtevala, naj se japonske čete umaknejo s Timorja, zatrjujejo v Tokiu. Angleži bi s tako propagando radi kazili mirne odnose med obema državama.

enmškimi, v sredi septembra z odmikom pričenjačimi četami, so vedno znova prišli v topniške zasede in izgubljali tisoče mož in nešteto tankov. Svoboda nastopa je do zadnjega trenutka neovirano ostala v nemških rokah. Doim so čete spredaj z vso silo in junaško kakor vedno odbijale sovražnika, se je v zaledju docela v miru in po načrtu razvijalo uničevanje vseh vojaško važnih naprav in odvoz tudi zadnjega preskrbovalnega avtomobila.

Ne da bi bili premagani v eni sami bitki ali v enem samem boju, zapuščajo vojniki kubanske armade tisti ozki in neprijetni kosček zemlje, ki bo za vedno ostal spomenik nemškega junaštva. Ko so se poslednjič prepljali čez Kerško ožino, so se jasno zavdali, da bi jih noben sovražnikov napad ne mogel nikdar prisiliti, da bi morali predmostje zapustiti.

(Vojni poročevalec dr. H. Seubster.)

Razočaranje nad angleškim polomom na otoku Kosu

Zeneva, 13. okt. DNB. »Zelo smo razočarani nad polomajem, ki je v preteklem tednu nastal na nekaterih Dodekaneskih otokih«, se pritožuje »Daily Mail« v uvodni in prvi: »Nemci so izvedli s sijajnim uspehom presenetljiv udarec proti otokom, ki so jih zasedli Angleži. Uroda se je obrnila proti Angležem. Ponovni britanski izkrcevalni poskusi na otokih Kos, Leros in Samos so se pričeli že 16. septembra, vendar so jih uradno potrdili šele 29. septembra. Podrobnosti pa so sploh manjkale ter so bili tamošnji nastopi Angležev zaviti v oblak tajnostvenosti. Pač pa so nekaj šli, da je bil otok Kos zaseden po kombiniranih operacijah, med drugim tudi s pomočjo padalcev. Govorili so tudi o skrbni pripravi vseh teh nastopov.

Nemci pa so bliskovito in odločno odgovorili. Že v nekaj urah so Kos napadli nemški bombniki in lovci. 4. oktobra pa so morali Angleži tudi uradno priznati, da so se Nemci s močnimi silami izkrcali na otoku.

Tu jasno vidimo zgodovino »nastopa«, ki bi bil za Angleže mnogo pomenil, a jih je spet enkrat nasprotnik presenetil. Doim so potrebovali Angleži dolgo teden za pripravo, so Nemci isto delo z uspehom izvedli v nekaj dneh. Če so bili ti otoki že tako važni, da so jih je splašalo zasedeti, so pač tudi toliko važni, da bi jih lahko držali.«

Vesti 13. oktobra

Hitler je znanemu zdravniku prof. dr. Ferdinandu Sauerbruchu podelil viteški križec h križu za vojne zasluge z meči. Na italijanskem ozemlju, ki so ga zasedli Angleži in Amerikanci, so bili izropani muzeji, cerkve in palače Obrok kruha so znižali na 78 g dnevno. Poprej so Italijanom po radiu in v tisku objubljal svobodo, mir in dobro življenje. Roosevelt še vedno pravi, da Amerikanci prihajajo v Italijo kot prijatelji in da pri našajo s seboj velike zaloge živil. Zdej pa se je sovražnik razkril kot ropar in zločinec, pravi »Regime Fascista«.

Reuter poroča iz Washingtona, da je republikanski poslanec Sterling Cole zahteval preiskavo pred vojaškim sodiščem, da bi ugotovili, zakaj so Japonci imeli pri napadu na Pearl Harbour leta 1941. tako velik uspeh.

V Angliji in Ameriki so zelo pobiti, ker ima zavezniško letalstvo pri strahovalnih letalskih napadih na Nemčijo tako hude izgube. Vsi se strinjajo, da se je nemška protiletalska obramba močno okrepla.

»Nemci na vzhodnem bojišču letos prav za prav niso utrpeli nobenih hujših izgub,« pravi vojaški dopisnik dublinskega lista »Irish Times«. Pisec sodi, da sovjetski vojaški nastopi niso rodili prav nobenih uspehov.

Argentinski vojni minister general Farrell je bil imenovan za podpredsednika argentinske republike.

Vse nemire na Danskem so organizirali Angleži in Amerikanci, pravi poročilo nekake mladega Danca, ki je pobegnil na Švedsko. Angleži in Amerikanci so metali orožje na razne kraje z letal. Ljudstvo so hoteli naščuvati k odporu proti nemški oblasti.

Italijanski minister za narodno obrambo je izdal ukaz za ustanovitev novega zbora Crnih srajo.

V Londonu močno dvomijo, da bi bile navedbe ameriških letalcev o zadetih in zbilih lovcih resnične.

Nemški odnosi z Vatikanom so popolnoma redni in priznati je treba, da se nemški vojniki na straži pred vatikanskim mestom zelo spoštljivo vedejo, ugotavlja dopisnik švedskega lista »Stockholm Tidningen«.

Ameriški ladjedelci si prizadevajo, da bi bila sklicana anglo-ameriška konferenca za morsko plovido, ki naj bi se bavila z vprašanjem plovbe po vojni. Ameriški ladjedelci in brodarji bi si radi zagotovili vodstvo v svetovnem gospodarstvu.

Italijansko ministertvo za narodno obrambo je pojasnilo, da bo organizacija italijanske delovne službe izključno pod vodstvom tega ministertva.

Italijanski ubežnik s Sicilije je po radiu pripovedoval zgodbe o ravnanju angleških in ameriških posadk s sicilskimi prebivalstvom. Povedal je, da so sovražne čete do kraja izropale kmetije, odnašale slike, preproge, šivalne stroje, ure in podobno ter grdo ravnale s sicilskimi ženami in dekletii.

Spominski dan tisočev Slovencev, žrtvami komunističnih rabljev

Ob obletnici smrti dr. M. Natlačenca se naš narod spominja tudi vseh tisočev znanih in nezanih Slovencev, katere je pomorila komunistična druhal

Poteklo je leto, ko je naša javnost presunila vesti o zločinskem umoru blvskega bana dr. Marka Natlačenca. Rabeljska roka komunističnih zaročnikov je po sklepu vrhovnega plenuma OF z njim odstranila moža, ki je bil zaradi svojega političnega vpliva in učenja v javnosti na poti plazu uničujoče, v potokih slovenske krvi prodirajoče komunistične zarote, ki je hotela razviti rdeči prapor nad slovensko domovino in podrediti pod seboj vse, kar je mislilo slovensko in kar se je trdovratno oklepalo svetlinj našega naroda in njegove življenja.

Dr. Marko Natlačenec je padel sredi požrtvovalnega dela. Komunistični zločinci so dolgo prežali nanj in ponavljali grozljive, da bodo izločili iz naše srede vsakogar, ki je spregledal njihove nakane; vsakogar, ki je imel pogum s prstom pokazati na mednarodno toplot, ki se je zajela v korenine našega naroda in mu sklenila uničiti obstoj.

Z umorom dr. Natlačenca se je v Ljubljani sam zaključila enoletna doba načrtovanih umorov, ko so sredi belega dneva in na najprometnejših ulicah padali zavedni slovenski fantje in zreli možje, ne da bi bila okupatorska oblast s prstom mignila in skušala vsaj na videz zajeti val krvi, ki so ga mednarodni zločinci in izkoreninjenec začeli prelivali po našem mestu. Vemo, kako se je to začelo.

V komunističnih krvavih šolah izšolani mlajši so pod zaščito italijanskega orožja začeli prihajati v Ljubljano s okupatorsko vojsko vred in se jati hudicev seme med naše ljudstvo. Nadeli so si krpice kranke »osvoboditelje« in lovili prve mesece na litanije vse, kar je odmrlo narodu, kar se je čutilo užaljeno in odličeno in ni moglo uspeti v svojih političnih težnjah. Prvi širilec »osvoboditeljske« misli so bili izgubljeni in užaljeni, prodane in zakrknjene duše, propadli ljudje in izvržki družbe. Za njimi je planilo v hoste vse, kar se je odzujilo sebi in narodu. Začelo je dajati duška potlačeni grdim gonom in se ogrevati ob upanju, da je nastopil čas, ki bo prinesel zmagoslavje sebičnim težnjam in osebnim koristolovskim računom.

Slovensko ljudstvo je hitro snelo krinko z obraza ter izvržki. In gibanje, ki si je nadelo nalogo »dati svobodo in blagostanje malemu človeku«, se je z rabeljsko roko vrglo najpoprej prav po preprostem ljudstvu, po njegovih uglednih možeh, po pobožnih ženah, po pošteni dekletih in narodu zvestih fantih, ki so zaprli svoja ušesa pred evangelisti krivega nauka in po dejanjih razsodili, da so tu na delu zločinci in ne oznanjavalci boljšega sveta. Tedaj so začele padati stotine slovenskih ljudi. Padali so kot »izdajalci«, vsaj tako

je za opravičilo pokoljev trdila pretkana komunistična propaganda na deželi in še bolj v trhlju ljubljani. Pokoljeni zločinci, ki jih je komunistično vodstvo vzelo v svojo službo, so sprožili plaz umorov, strahotnih mučenj in uničevanja slovenskih življenj in premoženja, kakor ga naš narod ni doživljal niti tedaj, ko so se čez njegovo domovino podile tolpe Turkov.

Tako se je slovenska domovina spreminila v pokopališče, ki je dan za dnem sprejemalo vase na duceate žrtve. »Izdajalci«, ki so morali plačati največji davek svojem narodu samo zato, ker so ga do konca ljubili in mu do zadnjega ohranili zvestobo; ker so imeli slovensko srce in vero v našega Boga. Napojili so našo zemljo z mučeniško krvjo in z zgledom opogumili tisoče drugih Slovencev, ki se do takrat še niso priporili do spoznanja, kaj je in kakšen je končni cilj mednarodne komunistične zarote in njenih zločinskih vodnikov.

Toda iz krvi mučencev so pogladi novci, cvetoči, novi odločni Slovenci, ki niso klonili in so sprejeli boj, boj za življenje in smrt. Dokler bo bilo le še eno zavedno, zvesto in pošteno slovensko srce, tako dolgo bo odmevala slovenska tožba nad tistimi, ki so poslali morilce nad lastni narod in v imenu slovenskega naroda iztrebljali naše ljudstvo. Tako dolgo bo tudi zdravi sin naše zemlje držal v roki orožje in branil ruševine, v katere mu je sovražen razsul domovino. S komunistom in njegovimi zagovorniki, z zločinci in njihovimi zavezniki ni sožitja in ni sporazuma!

Teh tisočev plemenitih slovenskih žrtve, mučencev, ki so šli v smrt zaradi svoje vere v Boga in zvestobe svoji krvi, se spominjamo danes, na dan, ko je poteklo leto dni od zavrtnega umora dr. Marka Natlačenca. Vsi ti, veliki in mali, znani in neznani, so se zdaj strnili v vojsko naših vzornikov in naših zaščitnikov, ki blago slavlajo orožje našega ljudstva in vrljavo poguma bojevnika, da bodo vnovič zavili meč nad glavami rabljev slovenskega naroda in na kadeše se podrine našega narodnega doma zasedili neoskrnjeno slovensko zastavo ter ponesli vsem slovenskim domovom tolikanj zaželen mir in omogočili dobo, ko se bo kot zver preganjanj slovenski človek spet mogel vrniti na rodno grudo in zopet postaviti nad glavo streho, ki mu jo je odnesel komunistični vihar!

V počastitev spomina tisočev žrtve, ki so padle v dveh letih slovenske tragedije zaradi vere in zvestobe svoji krvi, so bile danes, na dan obletnice smrti pokojnega slovenskega bana dr. Marka Natlačenca, po vseh ljubljanskih cerkvah žalne službe božje.

V stolnici je daroval slovesno žalno službo božjo ob asistenci generalnega vikarja in prošta Nadraha, kanonikov Vovka, dr. Kraljiča, Gogala in Korečiča ter bogoslovcev škof g. dr. Gregorij Rožman. Svečanosti je prisostvoval celoten stolni kapitelj.

Stolnica je bila polna vernikov. Žalnih molitev in službe božje so se v posebno velikem številu udeležili možje in fantje, zlasti visokošolska mladina in njihova staršinstvo. Pri vsi maši je pel stolni pevski zbor pod vodstvom ravnatelja stolnega korara g. Snoja. Slovesnost se je zaključila z žalnimi obredi pred zelenjem okrašeno tumbi, kjer je g. škof odmolil »Reši me, stolni pevski zbor pa mu je odpeval. Po vseh ljubljani pa so doneli zvonovi, kakor da bi hoteli ponesti iz cerkva božji glas na deželo, ki kilée narod k rešitvi in samoonhranitvi.

Prav tako so bile tudi žalne svečanosti v šempetrski, šentjakovski, frančiškanski in drugih cerkvah. V frančiškanski cerkvi jebral slovesno sveto mašo p. Krizostom Sekovanič. Cerkev je bila polna. Svečano, stl je dal svoj izraz tudi frančiškanski pevski zbor.

V šempetrski cerkvi je opravil žalno službo božjo župnik in svetnik g. Košmerlj. Med sveto mašo je mnogo ljudi pristopilo k oltarju in sprejelo sveto obhajilo.

Pa tudi v drugih cerkvah in po zavodih so bile za padle Slovence spominne pobožnosti.

Tako je Ljubljana počastila spomin tisočev Slovencev, ki so žrtvovali svoje življenje, da bi narod spregledal in se rešil propada in uničenja, ki ga mu pripravljajo komunisti.

Vinko Bellišč:

Na vinski straži

Ko mrzličen sem prekorajel selaki stelnik in se vzpel na grič. Pred mano so onkraj njiv in ceste ležale Lokve v drevju in zrelem sadju. Ustavil sem se in se toplo zagledal vanje.

Malo dalje od Lokve je po cesti, ki drži v samske gorice, škripal voz. Voli so se počasi pomikali, na vozu sta sedeli dve ženski in otrok. Ze takrat sem imel malo slabše oči in tistih treh nisem spoznal. Videl sem le, da mi je ena pomahala in zaklicala:

»Mi gremo v Gorence. Jaz pa pojdem jutri v Ljubljano. Če hočeš, napiši kaj in prinesi k vaku!«

Tisti dan sploh nisem bil navaden človek. Eno samo ime in en sam obraz sta mi bila ne le v sru, marveč tudi v glavi.

Voz je odpeljal dalje in se skril na ovinku, jaz pa sem ostal ko pribit na griču in nisem vedel, kam naj se denem. Vrnil sem se, pa ne domov. V rebri nad cerkvico svetega Jurija je košenica. Tam rastejo tri velike breze, pod njimi pa je resa. Ulegel sem se na razeval roso in gledal zdaj na Lokve zdaj proti Gorencem, ki so se svetili v soncu. Pri sreču pa mi je bilo zelo hudo. Zakaj me Meta ni povabila v urije? Ali se je bala mater? Če gre jutri v Ljubljano, kdaj se bo vasa spet videla?

Božja vila

Čez čas se je starček malo potolažil in pomiril, ko je na zbranih pastirskih spoznal, da v bridkosti ni bil sam. Nato pa je vprašal:

»Ali veste kaj o moji materi, gradski dvoraki?«

»Kako naj bi mi to vedeli?... Toliko let je že preteklo od takrat, da niti najstarejši ljudje ne vedo več vsega, kako je bilo v starih časih!«

Najstarejši pastir pa mu je svetoval:

»Pojdite k htnjskemu župniku! On ima tako stare bukve, v katerih vse lepo piše, kdo je bil kdaj v htnjski fari rojen, krščen in pokopan. Pri njem boste še najlaže kaj zvedeli o vaši materi.«

»Prav imate! K njemu pojdem!« se je starček odločil.

Zvedel je dovolj bridkega in žalostnega, vendar o svoji materi še ni podrobneje zvedel.

»Kje pa so gradski vile? In moja božja vila?« je se vprašal pastirje.

»Tudi teh ni več!« so mu vsi hiteli pripovedovati. »Neke noči so neznanokam izginile; bojda so jih pregnali hlapci in vozniki, kadar so s Planine in Podvrha vozili rezan in tesan les ter plohe v Bistrico; kletev in preklinjanja pa vile niso mogle trpeti in so se preselile, da nihče ne ve kam! Z njimi je prav gotovo odšla tudi vaša božja!«

Stari pastir je zdaj vstal, pobral svojo palico in mošnjo ter se pastirjem lepo zahvalil. Najstarejši pastir ga je pa še malo spremljal.

Izšla je druga knjiga »Slovenčeve knjižnice«, in sicer eno najlepših del velikega francoskega pisatelja Henryja Bordeauxa

»Raymonda«

ki je drugod znana pod naslovom Volnena halja. — Ta roman je izšel že leta 1910 in slovi po vsem svetu. Snov je pisatelj navdihnila ena angleških balad, ki jih jebral kot otrok, pa je kot zrel mož njeno otožno poezijo duhovito prenesel v življenje. Na svojski način gleda ta pisatelj življenje in s svojim bleščim slogom nagne tudi bralca, da ga gleda na pisateljev način.

Vsa dela Henryja Bordeauxa kažejo veliko skrb za ljudi — za njihovo življenje. Kaže jim izhod iz stisk in zablod, zdravila kaže ljudem v spopadanju dolžnosti, da se zna človek plemeniti odkrati, da je pripravljen na junške žrtve.

Gotovo nam morejo biti dela tega pisatelja v današnjem času, ko smo vsi dolžni iskati prave poti v življenju, ne samo v najlepše razvedrilo, ampak pri tem iskanju tudi v najmočnejšo vzpodbudo.

Naročite se na knjige Slovenčeve knjižnice, ki bodo v tretjem letniku izbrane iz književnosti 15 narodov!

Nato sem se spomnil naročila, naj ji kaj napišem. Da, napisal ji bom! Pismeno ji bom še laglje povedal, kaj vse mislim in želim.

»Res — doma sem skrbno sestavil lepo in obširno pismo. Ni tveba posebej reči, da je bilo iskreno. Če bi danes tisto pismo bral, bi se sveda samo nasmehnil in bi rekel: Zavijmo ga v plenice in položimo v zibko, pa ga zazibljamo, da mu utešimo jok!«

Trije vlaki vozijo dnevno v Ljubljano, sem si mislil, h kateremu naj neki grem? Sklenil sem iti k opoldanskemu. Ko se je vlak ustavil na postaji, sem se koprneče oziral v okna, da bi ugledal Metin obraz. Nič. V nedrju, na srčni strani, me je žgalo pismo. Vlak je zapiskal, puhnil kolobar belega dima in počasi odpeljal.

Neke dni sem bil ko na trnju. Tedaj je prišla k nam svakinja. Zagledala me je in rekla:

»Zadnjič, ko sem te videla pri Lokvah, sem ti rekla, da napiši kako besedo botru v Ljubljano, pa te ni bilo nič k vinku.«

Silina mi je obležala v ustih ko blato, verjemet!

Jaka, vidiš, to je tisti božji las, ko čezenj nisem stopil. Vam se ta zamenjava Mete in svakinje zdi nemogoča. Saj takole po pameti in po človeško gledano tudi je. A modrovali bomo lahko kasneje.

Z Meto se nisem več srečal. Najprej sem bil — bedak — užaljen, ker me ni po-

Velik delež nemškega letalstva pri dosedanjih vojnih uspehih

Berlin, 12. okt. DNB. Le nekaj številki je navedel maršal Milch v svojem poročilu o prispevku nemškega letalstva v sedanji vojni, a to številke so tako izredno visoke, da si jih človek komaj še predstavlja.

Težko si ustvarimo predstavo, kaj pomeni 35 milijonov bomb, ki jih je doslej nemško letalstvo zagnalo. Ogromno delo, ki ga je ta jeklena toča z nemških letal opravila, pa vsaj v neki meri lahko pojasnimo. V svoji propagandi se Angleži bahajo, da so zmetali do jeseni leta 1943 skupno 119.000 ton bomb na nemška mesta, kulturne spomenike in stanovanjske predele. Ta številka je brez dvoma zelo pretirana. Toda celo če jo vzamemo za podlago pri naslednjih računih, je vendarle še ogromna razlika med to številko ter tisto, ki pove, koliko bomb so zmetala doslej nemška letala. Vzemimo, da so bile vse nemške bombe izključno le najmanjšega kalibra, t. j. po 250 kg težke bombe, pokaže račun, da so nemška letala zmetala doslej najmanj 9 milijonov ton bomb, torej 75 krat toliko kakor pa angleška letala. Ze iz te površne primerjave se vidi, kakšen vti je naredilo udeleževanje nemškega letalstva, ki je sovražniku prizadajalo na vseh bojiščih najtežje izgube in mu jih še prizadeva.

Laže si ustvarimo pravi pojem o prostoru doslej po nemških letalih potopljenega sovražnikovega brodogoja. 6 milijonov ton potopljenega in 12,9 milijonov ton poškodovanega odgovarja približno celotni tonaži, s katero je Velika Britanija šla v sedanjo vojno! In vprav na tem polju udeleževanja nemških letal so se v zadnjih mesecih sprčo novo nastalega položaja na Sredozemlju uspehi kar skokoma povečali. Julija 1943 je na primer prekorčila samo po letalstvu iz boja izločena ladjska tonaža mejo milijona ton. Od tedaj dalje so bile izgube sovražni-

kovega ladjevja po naših letalih stalno na takšni višini, kakor se nikoli prej.

Nemška protiletalska obramba je slednjic sestrelila doslej 61.000 sovražnikovih letal, in to spet v jasni luči prikazuje ogromne uspehe, ki so jih Nemci dosegli. Od teh odpade samo na Sovjetsko Rusijo 54.000 letal. Večino drugih sestreljenih letal je bilo angleških in ameriških, a njihove izgube so še daleč višje, zakaj pri tem so računani po veliki večini le štirimotorni bombniki.

Poročilo nemškega maršala Milcha pa se ne omejuje le na to naštevaje res izrednih uspehov v zadnjih štirih letih vojne. Namigava, čeprav skrajno previdno, pa vendar tehtno, tudi na bodoče naloge nemškega letalstva, na naloge, ki so jih že začeli reševati. Govori s »posebnim ozrom na nočne lovce«, ki so že doslej dosegli večje uspehe kakor pa angleški in ameriški. Dovolj ogovorno priča o tem sovražnikove izgube v zadnjih časih, ki pa bodo še večje, zakaj načrta graditev nočnih lovcev je šlo na začetku.

Največjega pomena pa so brez dvoma tudi skromni podatki, ki jih je maršal Milch navedel glede tehnične izpopolnjevanja nemškega orožja in o kakovosti novih nemških letal, čemur bodo posvetili še prav posebno pozornost. Čeprav se ni prišla ura, ko bo mogoče spregovoriti o podrobnosti bodoče graditve in razvoja nemškega orožja, vendar Milchove besede že danes dokazujejo, da nemško letalstvo pozna svoj bodoči program ter različno vidi pred seboj pot k zmagi. Brez ozira na ogromne napore, ki jih vojna zahteva na glavnih bojiščih, gre naše delo za tem, da zgradimo še popolnejša letala za one boje, ki bodo Nemčiji prinesli dokončni uspeh.

Naročite se na poljudnoznanstveno knjižno zbirko

»SVET«

Naročnike bomo sprejemali do 1. nov. t. l.

»LADJE«

Druge knjige te poljudnoznanstvene knjižnice

je že izšla. Oglejte si tudi to knjigo in prepričani smo, da vam bo všeč in da boste takoj postali naročnik zbirke »Svet«, ki vam bo dala za naprej nudila vredne in lepe poljudnoznanstvene knjige, kakor jih mi Slovenci od sedaj še nismo imeli. Mesečna naročnina je do 1. novembra t. l. 20 lir za broširane knjige in 35 lir za polplatno vezane knjige. — Zbirko naročite v Ljudski knjižarni ali pri upravi SVETA, Koplarjeva 6 — Ljubljana.

Zatemiitev od 18 do 6

Z ozirom na naredbo visokega komisarja na Ljubljansko pokrajino z dne 6. junija 1941, št. 142 in z dne 29. avgusta 1942, št. 89 ter smatramo za potrebno, da se določi nov čas za zatemiitev.

odrejam:

Cl. 1. Od torka, 12. oktobra 1943, do nove odredbe se morajo upoštevati predpisi o zatemiitvi od 18 do 6. ure.

Cl. 2. Ostali predpisi, ki jih obsega naredba z dne 6. junija 1941, št. 142, se ne spreminjajo.

Ljubljana, dne 11. oktobra 1943.

Predsednik: RUPNIK, m. p.

S Spod. Stajarskega

V trbovelskem okrožju so v letošnji jeseni posadili nad trideset tisoč murv, da bi tako tudi v teh krajih pospešili svilarstvo. Sami Trboveljani so jih posadili okrog 10.000. Tako je trbovelsko okrožje drugo — prvo je ptujsko — na Spodnjem Stajarskem, kjer je prebivalstvo pokazalo za sviloprejo največ zanimanja.

V Gorenici pri Krškem so pred Kočevrji nedavno priredili velik koncert.

V krškem okraju je letos srednja letina. Vinogradi so slabše obrodili. Pri obdelovanju težke zemlje so po vzornem redu tako imenovanega »Einsatz« mnogo pripomogli tudi drugi ljudje, največ iz Haloz in Slovenskih goric.

V Ponikvi ob J. ž. je po nesreči prišel pod vlak 6letni Goleč Emil iz Silenice. Po čudenem naključju pa je otrok, čez katerega je peljal vlak, ostal pri življenju s težkimi poškodbami na glavi. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Na cestni med Zalcem in Arjo vasio se je pred dnuvi ponesrečil s kolesom 32letni Smajde iz Liboj. Dobil je težje poškodbe.

vabila v gorico, če me že ni mogla počakati doma, kakor sva se bila domnila. Ko pa sem zvedel, kako se je vse čudno naključilo, me je bilo sram, da bi jo iskal in se ji opravičeval, zakaj zvedel sem, da me je bila ves popoldan čakala doma.

Vidite, tako je šel po gobe Dominik Jakša, posestnik na Lokvah. Lahko rečem, da za las, če sveda Meta moje malotrne snubitve ne bi imela za šalo in neumnost. »Mislim, da bi te bila Meta z odprtimi rokami sprejela, kolikor sem jo jaz poznal. A dobro je bilo zate tako. Zakaj danes bi bil ti na Lokvah mlad vdovec.«

»Zakaj vdovec?«

»Letos ob žetvi je Meta vendar umrla.«

»Ej!« se je začudil Dominik. »Zakaj mi tega niste takoj povedali? Jaz pa pletem in pletem svojo na pol šaljivo zgodbo do tega žalostnega konca! A kaj je bilo Meti, da je umrla?«

»Jettika, je kratko povedal Janez. »Men da je v Radovičevem rodu.«

Dalje.

V petek

naš novi listek
»DVOJNO ŽIVLJNEJE
EVNA AZEVA«

Poziv

Pozivam vse osebe, ki so se priglasile za sprejem v začasno policijsko službo, da se zaradi zdravniškega pregleda javijo v poslopju Mladike v Ljubljani, Šubičeva ulica št. 9, soba št. 3, v prtilju in sicer po naslednjem vrstnem redu: popoldne od 8 do 12 in popoldne od 14.30 do 17.30:

dne 14. 10. popoldne, osebe, katerih priimki začnejo s črkami A do G, popoldne od črke H do črke K,

dne 15. 10. popoldne osebe od črke L do črke O, popoldne od črke P do črke S,

dne 16. 10. popoldne od črke S do črke V, popoldne ostali in vsi zamudniki.

UPRAVA POLICIJE.

Dve, tri iz lokalne kronike

V Ljubljani je sedaj 139 brivskih mostov, ko jih je bilo pred dobrih 23 leti samo 26. Vsi dobro poslušajo.

Kronika je zadnji čas zaznamovala nekaj značilnih nesreč. Otrcel se kaj radi igrajo s stvarmi eksplozivnega značaja, ki jih kje dobe brez gospodarja na kakem samotnem travniku. Ob meji v Dravljah so trije dečki izvahali mino. Začeli so jo obmetavati s kamenjem. Toliko časa so metali kamne, da je naposled mina eksplodirala. Nesreča je bila tu. Drobni mine so priletele v dečke in jih močno poškodovale po nogah, rokah in ostalem životu. Hudo poškodovane so prepeljali v ljubljansko bolnišnico: 9 letnega Ivana Gregorka, 10 letnega Bogomirja Arčarja in njegovega 5 letnega brata Milana. Starši naj bi v prvi vrsti pazili na otroke pri igrah in vseh njihovih početjih. Bodo pa še sitnostil —

Pravijo, da so bili mnogi ugledni, spoštovani in petični ljubljanski gostilničarji prijavljeni merodajni oblasti, ki vodi kontrolo cen, zaradi samolastnega in povsem neutemeljenega povišanja cen vina, saj se je primerilo, da je gostilničar po 8. septembra kar šestkrat zvišal ceno za liter brozge. Kljub jasnim in določnim opozorilom merodajne oblasti pa se ljubljanski gostilničarji še ne vedo pravilno usmeriti in orientirati. Po raznih gostlinah so najrazličnejše cene za ničvredno brozgo! Naj drastično omenimo veselo anekdoto. Dva znanca sta zavila v neko gostilno na zapadni periferiji mesta. Gostilna nabit polna. Popila sta liter črnine. Natakarija je zahtevala za liter vina 30 lir. Gosta odločno: »Prosiva pismeni račun. Vas naznanja.« Premetena natakarija jadrno seže v torbico in vrne 10 lir. Nato prosi: »Je že dobro. Samo ne naznaniti, saj so drugi taki tepci, da se dajo smukati.« Dobra znanca sta potem vino pila po 20 lir.

Prostor za gobe so sedaj premestili od semenišča na živilski trg na prvi otok pod stari kostanj, kjer so v prejšnjih letih ženske prodajale perutnino. Postavili so tudi omarice, kjer so zbrani eksemplarji posebnih gob. Sedaj je na trgu mnogo maslenk, a jurčkov prav malo. Sejem za jurčke je navadno vsak dan zjutraj in dopoldne na Rudniku pri bloku.

Davi je bila prva slana. Jutranji temperaturni minimum je padel na 1 stopinjo nad ničlo, ko se navadno že poraja slana. Včeraj in davi smo bili brez megle. Jutro zelo hladno, nebo jasno in čisto, že zgodaj je zasijalo sonce. Slana je bila primerno močna na Viču in po poljih proti Brezovici. Leta 1912 je prvi snež v Ljubljani padel že 7. oktobra, naker je prišilil hud mraz, ki je po vinogradih napravil veliko škodo. V središču mesta je bila jutranja najnižja temperatura +1 stopinja Celzija, zunaj celo ničla. Zračni tlak je visok.

Državno gledališče

Drama:
Sreda, 13. okt.: Zaprtro.
Četrtek, 14. okt., ob 16.30: »Svetje v jeseni. Krstna predstava — otvoritev dramske sezone. Izven. Cene od 22 Lir navzdol.
Petek, 15. oktobra: Zaprtro.

Opera:

Sreda, 13. oktobra, ob 16: »Traviata. Izven. Cene od 32 Lir navzdol.
Četrtek, 14. oktobra: Zaprtro.
Petek, 15. oktobra: Zaprtro.
Sobota, 16. oktobra, ob 16: »Orfej in Evridika. Otvoritev operne sezone. Red Prvl.

Ljubljana

Koledar

Sreda, 13. vinotoka: Edvard III., kralj; Venancij, opat; Simpert, škof.

Četrtek, 14. vinotoka: Kalist I., papež in mučenec; Fortunata, devica in mučenica; Burhard, škof.

Obvestila

† Štrube Rudolf

V ljubljanski bolnišnici je umrl domobranec Štrube Rudolf, po rodu iz Mirne na Dolenjskem. Podlegel je tifusu. Bil je zgleđen vojak, med fanti zelo priljubljen. Ohranimo ga v spominu.

Hišne staršine protiletalske zaščite z izkaznicami št. 1 do 600 opozarjamo na obvezni sestatek, ki bo v četrtek, 14. t. m., ob 16 v frančiškanski dvorani.

Sodjarska in vrtnarska podružnica Ljubljana I. bo tudi letos izvajala pri svojih članih jesensko in zimsko škropljenje. Člani, ki želijo, da se jim poštopi sadno drevje, naj to takoj prijavijo po dopisnici na podružnični naslov: Erjavčeva 4a-II.

205 lepih slik

krasi zgodovinski roman

»IVANHOE«

ki je izšel v založbi ured. »Slovenca« Velja: broširan 3